

עת"א 42486/05/17 - חסן יוסף, נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 42486-05-17 יוסף(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני	כבוד השופט יוסף בן-חמו
העותר	חסן יוסף,
נגד	
המשיבים	1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים 2. מדינת ישראל

החלטה

בפני עתירה נגד ההחלטה המנהלית של הקצין המוסמך בשב"ס מיום 30/4/17, בה הורה על הפסקה מנהלית של עבודות השירות.

ההחלטה המנהלית

ביום 30/4/17 החליט מפקד מחוז הצפון בשב"ס, על פי סמכותו, על הפסקה מנהלית של עבודות השירות ועל סיום ריצוי מאסרו בבית הסוהר, לאחר שימוע שנערך לעותר ביום 26/4/17. ההחלטה נתקבלה לאור בקשת הממונה והמפורט בגיליון השימוע בעובדות ובנימוקים, ומשהתקיימו העילות להפסקה מנהלית. יתרת המאסר שנותרה לריצוי בפועל - 90 יום.

הנימוקים להחלטה : העו"ש שנשפט לריצוי 3 חודשי מאסר בעבודות שירות, התייצב בזמן לתחילת העבודה במשרדי הממונה בטבריה, אך נעלם למשך שבועיים. הודע על מחלה. נערך לו בירור ביום 9/2/17, הוזהר וקיבל הזדמנות נוספת לחזור לעבודה סדירה. במקום שיבין את המסר, ניתק קשר עם משרד הממונה, אינו עונה לטלפונים. לבירור שהוזמן אליו בדואר רשום לא הגיע וכך גם לשימוע.

נימוקי העתירה

- ההחלטה איננה מידתית. לא ניתנה לעותר זכות להשמיע את טענותיו כמצוות החוק. ההחלטה פוגעת פגיעה קיצונית בזכויות היסוד של העותר.
- לא התקיימו התנאים לעריכת שימוע.

- על הרשות היה לנהוג בהגינות ובפתיחות ולשקול את כל השיקולים הענייניים מבלי להיות מחויבים להחלטה קודמת.
- העותר לא התייצב לשימוע בשל מחלתו והוא אף הודיע על כך. על כן יש להחזיר את העניין לגורם המנהלי המוסמך על מנת שיקיים שימוע בהתאם לתקנות.
- יש סיכוי טוב שהמשיב יקבל את טיעוניו ויבטל את החלטתו.
- יש להתייצב במצבו המשפחתי המיוחד של העותר ולמצוא דרך לאפשר לו לבצע את עבודות השירות.

בדיון בעתירה שנערך היום הוסיף ב"כ העותר וטען :

- הנימוק לאי התייצבותו הוא מקום העבודה בו הוצב, באיזור התעשייה של נצרת עלית. כמעט בלתי אפשרי להגיע לשם, אין תחבורה ציבורית מנצרת. לעותר אין רישיון נהיגה ואין מי שיסיע אותו.
- במקרים אחרים שעובד שירות אינו מגיע למקום העבודה שולחים נידת לביתו של עובד השירות.

כתב התשובה

- על העותר נגזר עונש של 3 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, אותם היה עליו לרצות החל מיום 21/1/17.
- העותר התייצב לראיון קליטה ביום שנקבע וחתם על הכללים לביצוע עבודות השירות.
- העותר לא התייצב לעבודה אליה שובץ. ביום הראשון יצא ממקום העבודה בטרם שיסיים את שעות התקן. למחרת היום התייצב, חתם בבוקר על כרטיס הנוכחות, אך נעלם. מאז נעדר ללא הסבר.
- בשל התנהלותו והיעדרויותיו נערכה לעותר שיחת בירור ביום 9/2/17. תגובתו להיעדרויותיו היתה שהוא נעדר כיוון שהיה חולה ומשום שהמעסיק צעק עליו. העותר הציג מסמך רפואי הממליץ על מנוחה מיום 1/2/17 עד 7/2/17, מבלי לספק אישור או הסבר על היעדרויותיו בחודש ינואר. בתום הבירור הוזהר העותר וניתנה לו הזדמנות נוספת. כמו כן, הובהר לו כי אם ימשיך להיעדר יזומן לשימוע.
- העותר לא ניצל את ההזדמנות שניתנה לו, לא התייצב לעבודה, ניתק כל קשר עם הממונה ונציגיו ולא ענה לטלפונים.
- העותר זומן בדואר רשום לשיחת בירור נוספת ליום 23/7/17, אך לא התייצב, למרות שדבר הדואר בדבר שיחת הבירור הנוספת נשלח אליו בדואר רשום ונמסר לידי.
- מאחר והעותר לא התייצב לשיחת הבירור השנייה והמשיך להיעדר מהעבודה הוא זומן לשימוע, גם כן בדואר רשום עם אישור מסירה.

העותר לא התייצב לשימוע ועל כן נערך לו שימוע בהעדרו והומלץ לקצין המוסמך על הפסקה מנהלית. בהמשך התקבלה החלטה מנהלית על הפסקת עבודות השירות בעילות של אי התייצבות במקום העבודה והיעדרות מהעבודה ללא אישור, אי ביצוע הוראות כראוי ואי ציות להוראות הממונה/רכז או מפקח.

· התנהלות העותר התאפיינה מתחילת הדרך בזלזול בוטה בממונה, בנציגיו ובמעסיק.

· בטרם ההחלטה על הפסקת עבודות השירות, ניתנו לעותר מס' הזדמנויות ואין הוא ראוי להזדמנות נוספת.

דין

לאחר שבחנתי את מכלול הנסיבות, את טענות הצדדים ועיינתי במסמכים שצורפו כנספחים לכתב התשובה, לא מצאתי כי נפל פגם בהחלטה המנהלית המחייב התערבות שיפוטית.

מעיון בתיק הפלילי עולה שהעותר זומן לראיון השמה והתאמה בפני הממונה לצורך הגשת חוות דעת לבית המשפט. הזימון היה ליום 6/6/16, אולם העותר לא התייצב.

ניתנה לעותר הזדמנות נוספת, הפעם הוא התייצב, ביום 8/8/16. בחוות דעת הממונה צוין (סעיף 3) כי הנידון הביע הסכמתו לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות והוסברו לו תנאי הריצוי. הממונה המליץ על הצבתו של העותר במרכז הקהילתי - נצרת עלית, ברח' מעלה יצחק 4 נצרת עלית, בהיקף עבודה של חמישה ימים בשבוע, 8.5 שעות כל יום. מועד תחילת ריצוי העונש 22/1/17.

בסעיף 4.2 מציין עורך חוות הדעת :

"המועמד ציין במעמד הריאיון שמצבו הכלכלי לא יהיה עילה לבעיות כגון התייצבות לריצוי עבודות השירות ויש בכוונתו לבצע את הנדרש ממנו באופן שאליו התייחס במעמד ראיון ההתאמה לביצוע עבודות השירות".

עורך חוות הדעת ביקש להזהיר את העותר כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים וכל חריגה מכללים אלו יש בה כדי להפסיק את עבודות השירות וריצוי יתרת העונש במאסר בפועל.

בראיון הקליטה והצבת עובד, הוסברו ונמסרו לעותר הכללים לעובד שירות והוא הוצב למקום העבודה שעליו המליץ הממונה בחוות הדעת שהוגשה לבית המשפט.

בסעיף 5 לטופס הריאיון הצהיר העותר :

**"אני מאשר שקראתי את הכללים וההנחיות לעובד השירות והם ברורים לי. אני מסכים ומתחייב לעבוד על פיהם.
אני מאשר שקיבלתי עותק מהכללים וההנחיות לעובד שירות-תנאי ריצוי".**

סעיף 1ג' לכללים מורה לעו"ש:

עובד השירות יתייצב לעבודה באופן קבוע ורצוף, 5 ימים בשבוע, במסגרת שעות שיקבע הממונה או בית המשפט.

סעיף 1ה': עובד שירות שלא השלים את מלוא מכסת השעות היומיות שנקבעו לו, לא יבוא יום זה במניין ימי הריצוי (לעותר נקבעו 8.5 שעות יומיות).

סעיף 1ח': על עובד השירות להתייצב למשרדי הממונה לצורך בירור, שימוע, וועדה רפואית וכד'. התייצבות לא תיכלל במניין הימים.

סעיף 1יב': עובד השירות ידווח למפקח בתוך 48 שעות על כל שינוי בפרטים האישיים, כגון: כתובת, מס' טלפון, מס' סולארי, פתיחת תיק פלילי, הגשת כתב אישום, מעצר, שינוי במצב רפואי וכד'.

סעיף 1ג', מסמכים מטעם הממונה יועברו לכתובת שעליה הצהיר העו"ש. על העובד לדאוג לקבל את דבר הדואר.

סעיף 1ו': היעדרות ממקום העבודה מכל סיבה, לרבות מחלה, מילואים, אבל וכיוב' טעונה את אישור המפקח והמעסיק ותלויה בהצגת אישור מתאים שיימסר למפקח.

סעיף 1ז': במידה ותוזמן לשימוע עקב הפרת תנאי ריצוי, תוכל להגיע עם ייצוג של עו"ד. אי הגעת עו"ד לא תעכב את הליך השימוע.

העותר חתם על הצהרתו ועל קבלת עותק הכללים.

בטופס שיחת הבירור מיום 9/2/17, שנערכה לעותר נרשמו הנימוקים לבירור:

"העו"ש לא מגיע לעבודה, המון היעדרויות, איחורים, לא מתקשר ולא מודיע".

תגובת העו"ש בשיחת הבירור:

"הייתי חולה, המעסיק צועק עלי".

ההחלטה בתום הבירור:

"הסברתי לעו"ש חומרת מעשיו, אפילו שהוא חולה מחויב להתקשר ולעדכן, אם זה יחזור על עצמו יוזמן לשימוע".

מהבירור עולה שהעותר לא הודיע על היעדרויות. רק במועד השימוע הציג אישור רפואי לגבי מס' ימים בחודש פברואר, אך לא לגבי חודש ינואר. העותר לא טען לקושי להגיע למקום העבודה. טענה זו הועלתה רק במסגרת העתירה.

התאריך בו הוצא אישור המחלה היה - 7/2/17. אישור המחלה רטרואקטיבי לתקופה מיום 1/2/17 עד 7/2/17. צוין על גבי האישור כי "אישור זה איננו תקף למוסדות משפטיים צבאיים ומשרד הביטחון".

בנספח נוסף שצורף לכתב התשובה מפורטים תאריכים מדויקים, כולל שעה, בהם נעשו ניסיונות של המפקח ליצור קשר עם העותר, אך לא היה מענה לטלפון. הניסיונות להשיגו טלפונית נמשכו עד ליום 20/4/17.

העותר זומן לשיחת בירור נוספת ליום **23/2/17** לפי הכתובת שמסר, בדואר רשום, אך לא התייצב.

ביום **20/3/17** נשלחה לעור הזמנה לשימוע, בדואר רשום עם אישור מסירה.

בהזמנה פורטו העילות לשימוע.

בסעיף 6 להזמנה צוין :

"אי התייצבותך במקום ובזמן המפורטים לעיל ייחשב כוויתור על זכותך להליך שימוע".

בהעדר התייצבות הומלץ על הפסקה מנהלית, וכך החליט הקצין המוסמך.

ב"כ המשיבים צירפה את אישור הדואר לפיו דבר הדואר שנשלח לעותר נמסר לו. העותר עצמו מאשר שקיבל את הזימון לשימוע. טענתו היא כי לא התייצב בגלל מחלה.

אולם, העותר לא הודיע שלא יוכל להתייצב ולא הציג אישור מחלה המתייחס למועד השימוע, לא כנספח לעתירה ולא במהלך הדיון. הטענה נטענה באופן סתמי ולא נתמכה בתצהיר.

סעיף 51(ט) הסמיך את הממונה לבחון ולהמליץ בדבר התאמת נאשם לעבודות שירות וכן להמליץ על הפסקת עבודות שירות אם הגיע למסקנה שהתנהגותו של האסיר מעידה עליו שהוא איננו מתאים לביצוע עבודות השירות.

ברע"ב 1160/07 מ"י נ' מרדכי ביטון (החלטה מיום 11/2/08) מצוין כב' השופט רובינשטיין כי כבר נפסק לא אחת שעבודות שירות הן פריבילגיה עונשית הניתנת במקום עונש מאסר שהנאשם ראוי לו. ואולם, ברי כי מקום שהנאשם מבטא בהתנהגותו אי התאמה לריצוי עונש שיקומי, לא נותר מנוס אלא להפעיל לגביו מאסר ממשי, כדי להבטיח את האפקטיביות של הענישה ולהגישם בכך את תכלית ההליך הפלילי.

בית המשפט איננו מחליף את שיקול דעתו בשיקול דעת הגורם המנהלי המוסמך. היקף הביקורת השיפוטית, עיקרו בבדיקת תקינות ההליך, בחינת סבירותה של ההחלטה המנהלית.

העותר הפר את הכללים, לא הצדיק את האמון שניתן בו על ידי בית המשפט, לא התייצב לביצוע עבודות השירות. ניתנו

לו הזדמנויות לתקן, אך במקום לקחת את ההזדמנויות בשתי ידיים, המשיך להתעלם.

ההליך היה תקין. השימוע נעשה בהתאם לדין. ההחלטה בשימוע בהעדר מוצדקת בנסיבות העניין וההחלטה על הפסקה מנהלית מבוססת כנדרש.

לפיכך, אני מורה על דחיית העתירה.

העותר יתייצב לריצוי עונשו ביום **1/6/17**, **עד השעה 09:00** בבית המעצר קישון.

ניתנה היום, ג' סיוון תשע"ז, 28 מאי 2017, בהעדר הצדדים.